

בחזרה אל בית הספר / דליה לזר

מה שאני אוהבת הכי הכי
זה דווקא את היום הראשון
הכול כזה חדש ונקי
ושוב שומעים צלצול פעמון
יש ריח נפלא של צבע טרי,
הלוח מבריק ונאה,
בפינת הכיתה אפשר עוד למצוא מטאטא וגם יעה.

אני עם ילקוט מסודר למופת
בתוכו עיפרון, מחק ואפילו עט
ומספר מחברות בלי "אוזני חמור"
כמה נעים אותן להתחיל, אבל...
כמה קשה לגמור.

כולם בחצר מתרגשים, מנחשים
מי תהיה השנה המורה?
זו שהייתה או תבוא חדשה?
ובלב אני מחליט החלטה נחושה:
"השנה אתנהג כמו שאימא ביקשה".

היום הראשון ללימודים יום נפלא
כי אפשר להתחיל את הכול מן ההתחלה.

שנה מוצלחת לתלמידים ולמורים

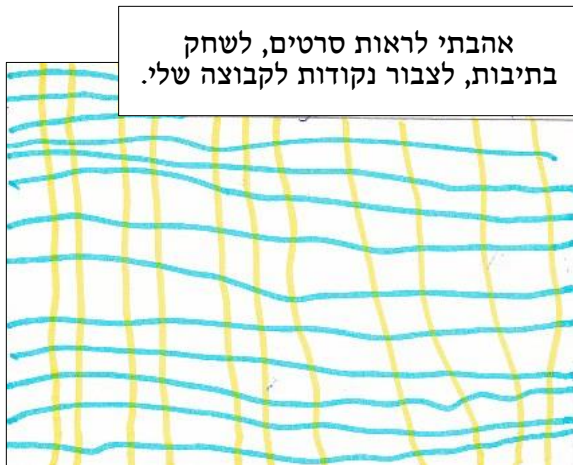
שלוש כיתה א'

לכבוד תחילת שנת הלימודים ציירו לנו הילדים העולים לכיתה א' ציורים וכתבו מה אהבו במיוחד בגן. לאחר מכן ביקשנו מהסבים/ות (או מההורים) של כל ילד לספר סיפור קטן מהימים הראשונים ללימודים. לא לכולם היה קל להיזכר לאחר שנים כה רבות – אבל בכוחות משותפים זה הצליח... ותודה לנורית אנדלמן מגן ארז, שעזרה עם הציורים ועם רישום הדברים שהילדים אוהבים.

ינאי ליס

אלי ליס: אני זוכר רק שבאנו בחולצות לבנות, ועמינדב המנהל ואשתו שושנה קיבלו אותנו. מעבר לזה אני לא זוכר הרבה. הגענו אל הלא ידוע, ולא היה לנו שום מושג מהלימודים. היום זה משהו אחר לגמרי: ינאי כבר יודע לקרוא ולכתוב ומבין בדיוק לקראת מה הוא הולך, וגם הטקסים אחרים.

שניר קרן

ליאת קרן: התרגשתי מאוד לעלות מהגן לכיתה א'. מגיל צעיר ועד היום אני לומדת בהנאה. המורה שלי נועה זכורה לי כנעימה וכמקסימה. אני זוכרת ששנים צבע ירוק היה מאוס עליי כי היה הצבע היחיד המותר לחולצת התלבושת עם סמל בית הספר.

כל חבריי מהגן ומהשכונה הלכו לבית ספר במרחק

5 דקות הליכה מהבית. אימא שלי "שינתה" כתובת, והלכתי לבית הספר לבד, כשכל חברי כיתתי משכונה רחוקה מביתי. בדרך הייתי מדמיינת שהלוואי שהיה משטח נע שהיה מסיע אותי במהירות עם התיק הכבד. (לאחר שנים גיליתי שקיים כזה בשדה התעופה.) לא היה לנו תא להשאיר את החפצים בכיתה. בדרך זו זכיתי ללא בררה בכושר בבוקר, כולל משקולת על הגב.

אני זוכרת גם שתודות לזיכרון המצוין שהיה לי בחרו בי לתפקיד מול כל בית הספר בהצגה "הילד הרע" מאת לאה גולדברג.

אהבתי להיות בתורנות, לעבוד
בקבוצות בקייטנה ולשחק בחצר

פרפר ענק. החלוק היה מגוהץ עם עמילן, והרגשנו בתוכו כמו בתוך שריון של אביר מימי הביניים. באנו לבית הספר, עמדנו בשורה עם כל הילדים, ואחרי זה הלכנו לכיתה עם ציפיות להפסקה מהירה. בימים הראשונים כבר היו לי חברים חדשים, והייתי הולך לבית הספר בשמחה.

אגם חן קורצבאום

אלברטו קורצבאום: אני אלברטו, סבא של אגם. נולדתי והלכתי לבית הספר באורוגואי. היום הראשון בכיתה א' היה, כרגיל, מרגש מאוד, וזכור לי שהלכנו לסטודיו לצילום, כי אז לא היו לאנשים מצלמות אישיות. לבשתי את המדים המקובלים שם, שכללו חלוק לבן ועניבה כחולה קשורה בצורת

מעיין פרנקל

אהבתי לשחק
ולהחליף ספרים
בספרייה

ישראל ביטנר: מעיין הוא דור שלישי שלומד בבית החינוך.

עליתי לכיתה א' שנה וחצי לפני קום המדינה ושנה וחצי לאחר סיום מלחמת העולם השנייה.

אני זוכר שלבשנו בגדים כחול-לבן, והושיבו אותנו בשורות ב"מגרש הגדול" (הדשא שבין חדר האוכל הישן ושחף). כל אחד קיבל מטבע שני גרוש ותרם לקופסה הכחולה של קק"ל, והניפו שלושה דגלים: דגל המדינה (שטרם קמה), דגל אדום – מעמד הפועלים – ודגל בית החינוך וקק"ל. מרים שיאון הייתה המחנכת שלנו. ההתרגשות הייתה רבה, והמסורת נמשכת.

גלעד שי

הכי אהבתי בגן לעבוד בחצר
ואת הקייטנה

דוד שי: השנה 1945, הלכנו לבית הספר עם ילקוט על הגב. קדם לכניסה לכיתות מסדר בחצר בית הספר. כל כיתה עמדה בטור. בכיתה ישבנו עם ידיים שלובות קדימה על השולחן. כל פנייה למורה נעשתה בהצבעה באצבע ובקשת רשות דיבור. למורה פנינו ב"המורה" ולא בשמה הפרטי. הייתי חוזר לזה בכיף.

אלה עזרא

איילין ז'ורנו: למדתי בניו יורק. אני זוכרת ששבוע לפני תחילת הלימודים קנו לי שמלה ורודה חדשה כי אז היה אסור לבנות להגיע לבית הספר במכנסיים. ביום הראשון לא היה טקס מיוחד, אבל התרגשתי מאוד מכיתה א'. אני זוכרת שהתאכזבתי שביום הראשון לא קיבלנו שיעורי בית.

אהבתי מאוד לשחק בתיבות, מגנטים ומאוד אהבתי לשחק במשק

אלה הרן

איני עבאדי: ילדוטי בדמשק הייתה שונה מן הילדות כאן בארץ.

כשמלאו לי 4 שנים נכנסתי לבי"ס "אליאנס" – בבית הספר היה אגף נפרד לבני 4-7. זה היה גן הילדים. בגן למדתי להכיר את האותיות בצרפתית, בערבית ובעברית, ולכן כשנכנסתי לכיתה א' כבר ידעתי לקרוא ולכתוב בשלוש השפות. לגננת שלי קראו

אהבתי לצייר להיות בימי הבוגר ולהשתתף ב"כוכב נולד"

לטיפה, שפירושו עדינה, והיא עברה אתי מהגן לביה"ס והייתה המורה שלי גם בכיתה א'.

אינני זוכר התרגשות מיוחדת לקראת הכניסה לכיתה א', אבל אני כן זוכר את המעבר בגלל ההתרגשות לקראת ההצגה. הכנו הצגה ושמה "מסיכה דה-מולח", כשאני ממלא את תפקיד האדון, התפקיד הראשי. ואני זוכר גם את התלבשות שאמא שלי תפרה לי.

המורה לטיפה לימדה את כל המקצועות, כולל שיעורי זמרה. שרנו הרבה שירים בצרפתית. בהפסקות יצאנו לשחק בחצר ביה"ס. החצר הייתה מרוצפת בחלוקי נחל והייתה נקייה, בלי טיפת אבק. כמובן ששם לא יכולנו לשחק כדורגל. מגרש הספורט היה מעבר לגדר.

כל יום לפני התחלת הלימודים היה מסדר בוקר, כשכל התלמידים מסודרים בשורות עפ"י הכיתות, ידיהם מושטות קדימה ומטפחת אף בין הידיים. המורים היו עוברים לבדוק אם הציפורניים נקיות וגזורות, אם המטפחת נקייה ואם הנעליים מצוחצחות.

היו לנו שיעורי תורה שלמדנו בנפרד מהבנות. בזמן שהבנים למדו תורה הבנות למדו רקמה. המורה נקרא "חכם". הייתה לו תלבושת מיוחדת – מעיל ארוך ואבנט חגור למותניו. באבנט היה תחוב סרגל, והסרגל שימש להכות על הידיים של תלמיד שלא ענה כראוי על שאלתו. בשיעורים אלה למדנו בעיקר תפילות מהסידור, ולכן כשעליתי ארצה ידעתי לקרוא עברית, אבל לא הבנתי אף מילה.

רותם ברהון-צאושו

צפורה ברהון: הייתי בברזיל. החליטו להשאיר אותי עוד שנה בגן, אף על פי שהייתי בת 6.5, משום שלא עשיתי כלום חוץ מלהתנדנד, אז חשבו שאני עוד לא בשלה. לכן לא הייתי ביום הראשון ללימודים.

יום אחד, כשהתנדנדתי בגן, קראו לי למנהלת. שאלתי מה היא רוצה ממני, וכעסו שאני מדברת כך. הלכתי אליה, ושם היו אימא שלי ודודה שלי, מורה בביה"ס. הן ביקשו שאלך לכיתה א'.

המורה ביקשה שאכתוב על דף את הספרות מ-1 עד 10 ותלתה על הלוח. אני לא אשכח את זה.

אריאל טנר

אתי טנר: למדתי בבי"ס בתל אביב. אני זוכרת שהגיעה לכיתה מורה נמוכה כזאת, שנראתה לנו זקנה ורשעית. היא לא הייתה נחמדה, בלשון המעטה. אבל ללמד היא ידעה, והיא ניגנה באקורדיון. היא לימדה אותנו ריתמיקה ומוזיקה. למורה קראו נעמי פולני. רק אחרי כמה שנים גיליתי מי ומה היא. וכשניר למד בבית החינוך סגרתי אתה מעגל, כשהיא לימדה אותנו מוזיקה.

שריג שושני

חנה לוי: למדתי בביה"ס "נס ציונה", שהוקם ברחוב נס ציונה בתל אביב, בכיתות א'-ג' (בשנים 1935-1937).

ביה"ס היה אז בשלבי בנייה, ואנחנו למדנו בבניין מגורים שהוסב לכיתות לימוד עבור התלמידים שגרים בסביבה.

המשפחה שלי גרה ברחוב בוגרשוב, שהיה סמוך לביה"ס מדרום, ואני זוכרת שהלכתי לביה"ס ברגל. אחר כך נבנה ביה"ס "נס ציונה" מחדש ברחוב גרץ, ושמו שונה לבי"ס "גרץ". שם למדתי עד כיתה ה'. הדרך מביתנו ברחוב בוגרשוב לבית הספר גרץ בצפון הייתה ארוכה מאוד. אני לא זוכרת חוויות מביה"ס אלא יותר את הדרך הארוכה שהלכתי מדי יום עם החברות שלי.

סול גל

פסיה גל: כשהגעתי לכיתה א' עם כל החברים שלי חשבתי שזה טיול של הגן, ולא הבנתי למה צריך לשבת בשקט כל היום. זה היה החלק הכי קשה – השקט והמשמעת. באמצע השיעור אמרתי לחברים שלי שצריך עכשיו לשחק רומנו*. ביום הראשון של כיתה א' שלחו אותי למנהלת, וכך זה נמשך לאורך כל שנות הלימודים... היום אני בטוחה שלסול יש מורה ומנהלת עם מחשבה והבנה שונים, ויחד אתן זו תהיה הצלחה.

* רומנו היה משחק של ילדי הרומנים שאף אחד לא הכיר. רציתי כבר אז, בכיתה א', לעבוד על המורה.

וזו ההזדמנות לברך את ינאי, שריג, שניר, אגם,
מעין, גלעד, אלה ע', אלה ה', רותם, אריאל וסול
וגם את עירד הראל, שהצטרף לחבורה בימים אלה ממש:
עשו חיל בכיתה א'
וכמובן גם בהמשך הלימודים
מכל בית דגניה

שלוש כיתה א'

מן החינוך החברתי-קהילתי

החודש באלון

החודש התנהל באווירה ביתית משהו, ובמרכזו הורי הילדים נתנו לנו טעימה קטנה מעיסוקיהם השונים: מורן חן לימדה את הילדים להכין כדורי ג'אלינג ועבדה איתם על תרגילים בסיסיים. באחד הימים קפצנו לספור בקונדיטוריה של בשמת, והיא העבירה לילדים סדנת אפייה, וביום אחר ביקרנו בוטרינריה של שושי, והיא עשתה לילדים ספור במקום וחשפה בפניהם מעט מעבודת הווטרינרית. חווינו "לילה הפוך" שהילדים חיכו וציפו לו כל כך, ובמהלכו ערכנו משחק סטיקלייטים שכלל מסלול סימני דרך ברחבי הקיבוץ משולב עם משימות דרך שונות. התפנקנו עם פיצות לארוחת הלילה, וצפינו בסרטים עם הרבה פופקורן.

ועם זאת, גולת הכותרת של החודש הייתה יצירת ענק של קיר פסיפס באלון בהנחייתה של חמדה. הילדים הגיעו בכל בוקר, שברו קרמיקה באמצעות פטישים קטנים והכינו את החומרים הדרושים לביצוע העבודה. לאחר מכן מרחה להם חמדה את הדבק על הקיר, והם, בשקט, בריכוז ובסבלנות גדולה, הדביקו חתיכה אחרי חתיכה. וכך למעשה ראינו כל יום כיצד הקיר לובש צורה והופך מקיר אפרורי ליצירה צבעונית ומדהימה. זה המקום להודות לענר יעקובי ולעומר קריגר (בעלי היקר) שהתנדבו להוריד את השפריץ שהיה על הקיר בכדי שהעבודה תוכל לצאת לפועל, וכמובן לחמדה, שבנוסף ליצירתיות האדירה הביאה עמה גם הרבה סבלנות ועבודה עם גישה לילדים שגרמה לכולם לצאת בסוף כל יום מחויכים.

וכעת לא נותר לנו אלא לסכם ולומר שהיה כיף של שנה וכיף של חופשה, ואנחנו מאחלים לכולם

המון הצלחה בשנה החדשה.

שירלי

חודש אוגוסט באורן

חודש שני של הקייטנה הסתיים ואתו גם השנה.

פתחנו את חודש אוגוסט בלילה הפוך שבו נערי/ות הצריפייה הפיקו, ארגנו והכינו פעילות א"ש לילה לילדי אורן ובסיומו ארוחת פויקה לילית. היה לילה מדהים. זה המקום להודות לנערי הצריפייה.

הייתם אדירים, גאה בכם, איזה נוער נפלא יש לנו!!!

היה לנו שבוע שכולו קשור באוכל. פתחנו אותו בסדנת אפייה עם בשמת, שלימדה את הילדים להכין עוגות שמרים שושנים, וכל ילד יצא עם עוגה טעימה הביתה; יום מאסטר שף, שבו הילדים חולקו לשתי קבוצות, קיבלו סכום כסף ותפריט, והיה עליהם להכין שלוש מנות. הקריטריונים לשיפוט כללו את טעם המנות, צורת ההגשה ועבודת הצוות. יש לנו ממש שפים קטנים באורן; יום קצף וקצפת בברכה שבו עשינו מגוון פעילויות עם קצף וקצפת; יום מתוק שבו הילדים בנו את הבית של עמי ותמי, התחרו בתחרויות עם שוקולד והאכילו אחד את השני במעדנים כשעיניהם מכוסות. היה מצחיק ומתוק מאוד!!!

היה לנו יום מיוחד מאוד שהפיקה אילנית שגיא ונקרא "תרבות על הצלחת". ביום זה נפגשו הילדים עם אנשים מעדות שונות בקהילה ובכל בית טעמו מאכל של העדה ושמעו סיפורים על העדה. המון תודה לאילנית ולכל האנשים שאירחו אותנו: צפורה ברהון, שוש זפרני, דניאל צורי פיין, אסתי שגיא, אסתר דגן, משה ועינת סבג.

ובהמשך לתרבויות שונות: אלה ואברהמי ברהון ארגנו וליוו אותנו ביום טיול למגדל שמש למפגש והיכרות עם התרבות הדרוזית. היה יום מיוחד מאוד. הילדים טיילו בכפר, נפגשו עם אנשים שונים, שמעו סיפורים, התארחו בבית ואכלו דרוזי. תודה רבה למשפחת ברהון.

אני רוצה להודות לכל ההורים שליוו אותי לאורך השנה והיו שותפים לעשייה. תודה למאור דורני, שהצטרף לעבודה אתי בחופש הגדול, למיקה עבאדי, לשוהם וינר מוציני, לגיא עבאדי ולנוויה גל שראי, שהיו לנו כוח עזר במהלך השנה ובחופש הגדול.

בברכת שנת לימודים טובה,

ילדי אורן והמדריכים

ועוד משהו מן המערכת – הפעם מערכת חינוך הגיל הרך.
עם סיום עבודתן של יעל ונעמה בגנון ברקן הן שלחו להורים דברים מהלב לסיכום השנה והחוויה.

תודה, סליחה, בבקשה

לפני כחצי שנה הרמנו הכפפה. הצטרפנו למעגל חינוך הגיל הרך בדגניה. קיבלנו על עצמנו להוביל 15 זאטוטים בנתיבי החיים. 3 מהם מיישובי הסביבה – פעוטים אשר להוריהם קסמה רוח המקום, והם ביקשו להצטרף למסע. 12 הנוספים – בני דגניה, בנים של בני דגניה. דור שלישי, רביעי וחמישי.
רקמנו תכנית חינוכית. המטרה: טיפוח אנשים קטנים מאושרים ומצליחים. את הנחת העבודה שלנו שאלנו מתחום החקלאות: למדנו שהיבול והתנובה במיטבם כאשר ישנה התאמה לבית הגידול: לאדמה, לאקלים, לסביבה. במהלך השנים נצרבה בנפשנו האמונה שעל פיה:

פגישה ומגע עם חומרים מקומיים ורוח מקומית מטפחים אישיות איתנה, יציבה ובטוחה.

אישיות איתנה, יציבה ובטוחה תמצא את דרכה אל האושר וההצלחה.

אנו מאמינות שהקשר אל המקום תורם לביסוס מבנה נפשי ופיזי שיוכל לכל סערה.

יצאנו למסע בחרדת קודש, משוכנעות בצדקת הדרך. מצוידות באהבה גדולה, רגישות והקשבה לצרכים – כי זה בעצם מה שילדים צריכים.

פסענו בשבילי דגניה ופינותיה הנסתרות. בחורף, באביב ובקיץ. בחרנו מסלולים מגוונים ומאתגרים. לעתים פלשנו למתחמים פרטיים ללא רשות החברים. במרפסת של טובה כהן נורא כיף להתחבא ולצעוק "PAAHH". אצל אורה וישי יש המון צל כשחוזרים ממסע מפרך ונורא חם. אצל עירא ונבות יש המון חרציות. לאילון ותמר רוח יש ברז עם מקלחון, וזה מאוד עוזר ביום לוחט. לשירי וישראל יש גמדים קטנים בגינה, ובלי לשים לב דרכנו עליהם. אבל קנינו להם חדשים, והיום אנחנו מודעים וזהירים מאוד. השסק של מרית גובל ממש במדרכה בדרך לפינת חי. איך אפשר להתאפק? הוורדים של זכריני מהממים. אבל לא נגענו. זכריני בעצמה קטפה למעננו לכבוד קבלות שבת. מתחם הציפורים של שאולי עם עץ הפיטנה וסלסלי הכסף וכרבולת התרנגול – זאת פינה שקשה היה מאוד לכבוש בה את היצר. ו...הצלחנו! רק צמח אחד נעקר מבלי שהצלחנו לשלוט, ומיד שתלנו בחזרה ודאגנו להגיע מדי שבוע לבדוק מה שלומו. כשביקרנו בגינת הוורדים הנטועה בקרבת חדר אוכל שלפנו מתוכה את המקלות שתמכו בשתילים החדשים. דמיינו שהגענו ל"ספארי", והשתמשנו במקלות כחרבות וחכות ושרביטי פיות. בתום המשחק החזרנו את המקלות למקומם כי הבנו שהם נחוצים לחיזוק השיחים הצעירים שיחיאל ומשה ואסף שותלים. והתותים של חגי ועמליה – אין דברים כאלה...

בפני כולכם אנחנו מתנצלות.

במהלך כל הטיולים שערכנו למדנו לתלוש את עלי הכותרת של החרציות "אוהבת-לא אוהבת". זרקנו אחד על השני את תפרחת שיבולת השועל, ושאלנו "כמה ילדים יהיו לך". נזהרנו מסרפדים, למדנו לשלוף לבד קוצים. נעקצנו מנמלי אש ומדבורים. למדנו למרוח ג'ל אלוורה ישר מהצמח. למדנו שאם לא משקים את הגינה שיוסי יעקובי שתל אתנו בכניסה לגן הכול מתייבש ונובל. ככה הבנו שאם לא נשתה מים גם הגוף שלנו יכול להתייבש ולנבול... אכלנו פיטנגו ולימונים ותמרים ופקנים ואשכוליות ותותים ושזיפים ותאנים וקרמבולה ורימונים ואבוקדו ישר מהעצים. ועגבניות וענבים מהשיחים. טיפסנו על כל ערמת אדמה שמצאנו. ופוררנו רגבים בתוך כף היד. ליווינו שיפוצים של בתים, ממש מרגע שבירת הקירות ועד הסיווד. עזרנו לעקור מדרכות ולתקן פיצוצים ולהניח קווי חשמל וטלפונים. הקפדנו להיות בכל מקום שבו עובדים השופל והמחפרון. את מתחם "גן רופין" אנחנו בנינו ממש מאפס. השתוללנו על הדשאים בינות לסילוני הממטרות. אספנו לשקיות ניילון אשפה ולכלוכים וקקי של כלבים כי יותר נעים לנו שדגניה נקייה. אספנו חיפושיות וחלזונות ושבוללים ופשפשים. ואח"כ שחררנו כי יותר נעים להם בבית שלהם, עם אימא ואבא שלהם. גידלנו יונים, ובקעו לנו גוזלים. אספנו זחלים, והם התגלמו, ובקעו לנו פרפרים. ליווינו את נמלי הקציר, נושאות זרעים כבדים, בדרכן הארוכה עד לקן שלהן.

הקפדנו לחזור לאותם מקומות קבועים, בימים קבועים ובשעות קבועות: בית ספר, בית גורדון, חצר ראשונים עם העגלה הישנה והפסל של מרים החולבת, ספריית הילדים, הצריף של ציקה, גופלי, פינת חי, בית יצחק, בית יעל, בית בוסל, גן רופין, הגינה של רות בן יעקב עם פסלי הגמדים הקסומים, אפילו לאום ג'וני הגענו, וחגגנו יום הולדת בתוך הצריף הממוזג.

נפגשנו עם בעלי המלאכה של דגניה המעניקים לנו את שירותיהם: רפתנים, חשמלאים, כובסת, מתקן פנצ'רים, שיננית, מורה למוזיקה, ספרית, עובדי הנוי, רכזת חינוך, אחראי הברכה, חדר אוכל, דואר, עובדי המטבח, מתפרה, מוסך, אורווה, בית ספר, ספרייה, משרד "שתיים" לאדריכלות, עובדי טולגל, בית הבד.

הכרנו את האנשים שמאחורי התפקידים. לימים, כשפגשנו אותם גם על המדרכות, כבר הרגשנו ממש קרובים והידקנו קשרים. קנינו חברים חדשים. מדי יום הרחבנו את המעגל.

ואז –

כחודש לפני סוף ה'קדנציה' הגענו למוזאון. הגענו למקום שמספר איך הכול התחיל. ושם התחולל קסם: ראינו את התמונה הענקית של 9 החלוצים. בגודלם הטבעי. ויוסף ומרים הם הרי מהמשפחה של נוייה שעבדה אתנו. ושם המשפחה שלהם ברץ. ממש כמו של אימרי. ולבחור שעומד ליד יוסף ברץ קוראים בוסל כמו בית בוסל שלנו. והם גרו בצריף ששם חגגנו יום הולדת, והם נסעו בעגלה כמו זאת שאנחנו מטפסים עליה בחצר ראשונים. והם כיבסו

את הבגדים שלהם עם קרש הכביסה **שדליה מרום** הראתה לנו במכבסה. והם היו חברים של סבא **גורדון** שאותו אנחנו מבקרים בימי ראשון בבית גורדון, וראינו את תמונתו של **רופין** כמו בגן **רופין** שעל יד הגן, ויש להם רובה כמו שהיינו רוצים, אבל אנחנו מסתפקים במקלות, והם רוכבים על סוסים כמו אלה שאנחנו מבקרים באורווה, והם חולבים את הפרות ביד, לא כמו במכון שלנו, והם אוספים את הביצים כמו **חגי** בפינת החי. ונולדים להם תינוקות, וגם לנו... והם זה בעצם **אנחנו**. ואנחנו זה הם. ואולי במקום שהם נגמרים אנחנו ממשיכים. אז אנחנו לגמרי שייכים!!!

לרגע אחד של חסד עטפה אותנו תחושת ביטחון מרגיעה מאין כמוה. כזאת שנגזרת מתוך השתייכות עמוקה ומשמעותית. מתוך ידיעה שאנחנו למעשה עוד חוליה שמחה וגאה משרשרת מפוארת ארוכת ימים. שלא תיגמר לעולם. **אנחנו בבית**. אנחנו לא זרים בתוך העולם הגדול והמפחיד. נקשרו חוטים. כל חלקי הפאזל שאספנו במשך חודשים ארוכים הצטרפו לתמונת עולם שלמה וברורה. במשך כחצי שנה עסקנו, הלכה למעשה, במימוש הנחת העבודה שלנו: טיפוח אישיות בריאה ואיתנה באמצעות מפגש ישיר ומידי עם חומרי המקום, עם רוח המקום, עם ניחוח המקום, טעמיו וצליליו המיוחדים. מקוות בכל לב שתרמנו את חלקנו הפעוט לבניית דור צעיר יצירתי, שמח, בטוח ואוהב. אנו מאמינות שכל התהליך הזה מתאפשר כי בדגניה משכילים לשלב את הישן עם החדש. מקפידים להעניק תחושת המשכיות ושייכות. רוח דגניה נוטעת ביטחון. מצאנו אהבה על המדרכות. מצאנו חיוכים. מצאנו עידוד. מצאנו שיתוף פעולה. מצאנו את עצמנו. סגרנו מעגל בתחושת סיפוק עצומה. אותה רוח דגניה שעל כנפיה דהרנו כשהיינו בגילם של הפעוטים. אותה רוח מקומית – היא שנסכה בנו את האומץ להעז ואת הכוח להמשיך להוביל את העגלה הטעונה. מצאנו עצמנו לעתים מחליפות תפקיד עם הילדים. אנחנו הפכנו להיות התלמידות שלהם, והם – מורי הדרך שלנו. למדנו מהם שיעורים מאלפים:

- למדנו שלהיות **תורן** זוהי זכות ענקית שממתינים לה בציפייה דרוכה.
- למדנו שאפשר להתפייס ולהשלים באותה מהירות שכועסים.
- למדנו שלפעמים צעקה אחת עצומה פורקת תסכול של יום שלם.
- למדנו שעצב מופיע בכל מיני צבעים ולא דווקא שחור.
- למדנו איך לפתוח דפים חדשים מדי רגע ולמחוק אי נחת באותה מהירות.
- למדנו שלפעמים לא צריך לדבר כל כך הרבה. לעתים שתיקה משמעותית יותר מדיבורים ומילים.
- למדנו שלא תמיד צריך למהר.
- למדנו שממש 'מתחת לאף' יש עולם קסום ועשיר מאין כמוהו, יותר מכל קניון.
- למדנו שאפשר לקנות עולם ומלואו רק בעזרת אבנים ועלים.

- למדנו שטעמן של גלידות ב"כאילו" יותר מופלא מכל הגלידות שיש, ומחירן חופן אוויר.
- למדנו שאפשר להיות שבע רק מלטעום את הפסטות והעוגות והקפה שמכינים בחצר.
- למדנו שכל מקל קטן יכול להיות, תוך שנייה, גם סכין וגם חרב וגם רובה וגם צינור של סמי הכבאי וגם מקצרה וגם מקדחה.
- למדנו שאני יכולה להיות נסיכה או פיה או גיבורת-על אם רק אבחר להאמין שאני כזאת.
- למדנו שלמילים יש כוח עצום. הן לא סתם 'מילים'. הן עלולות להיות מפחידות נורא. הן אמתיות. למשל: "אני יורה עליך". או: "אני עכשיו דרקון יורק אש". הן יכולות להיות גם מרגיעות ומנחמות כמו: "מחר אני אקנה לכם בובה כמו שלי. אופניים כמו שלי. מקדחה כמו שלי". והכול בא על מקומו בשלום...
- למדנו שטיפוס על גבעה אחת קטנה יכול לשנות את כל התמונה.
- ובעיקר למדנו שוב שמה שרואים מכאן זה לא מה שרואים משם.

שרינו שהיינו שותפות במפעל חיים משמעותי כזה.

יעל ונעמה

קבוצת רכיבה

מתגבשת קבוצה לרכיבות שטח
בבוקר לפני היציאה לעבודה ובשעות הערב
רכיבה בשבילי העמק, למען הכיף ורוח החיים
הקבוצה פתוחה לגברים ולנשים

מוזמנים ליצור קשר עם משה פטר 0546735085

על כלבים ואנשים / מירב גמליאל בושן

רגע לפני סוף הקיץ – איך עוזרים לכלבנו לחזור לשגרה?

חופשת הקיץ אוטוטו מסתיימת, ילדים ומבוגרים כאחד יחזרו למסגרות חייהם. רובנו מתקשים לעכל זאת אך מבינים שאין בררה ועלינו להסתגל לשגרה במהרה. לא קל! דעו לכם שגם עבור כלבכם המעבר בין התקופות אינו פשוט. החופשה שינתה גם את שגרת יומו של כלבכם (בין היתר לו"ז ארוחותיו, סביבת שהייתו, בעלי החיים סביבו וכמובן – נוכחותכם וזמינותכם אליו), כך שעליו להסתגל מחדש לחיים היומיומיים הרגילים שלו.

חזרה פתאומית לשגרה עלולה לייצר אצלו בעיות התנהגות שונות, כגון נביחות מוגברות, הרס חפצים ובמקרה הקיצון גם חרדת נטישה. על כן עליכם לעזור לו להסתגל ולהקל עליו את המעבר על ידי הרגלה הדרגתית לדפוסי החיים שהיו מנת חלקו לפני חופשת הקיץ.

הישארות לבד: סביר להניח שבמהלך חופשת הקיץ כלבכם בילה אתכם זמן רב יותר מבדרך כלל וצבר שעות ארוכות של משחק ופעילויות חברתיות. לצערו הרב, מיד עם חזרתכם לעבודה או לבית הספר הזמן החופשי שלו ישוב ויצטמצם, והוא יאלץ לשהות שעות ארוכות לבדו ולהמתין בסבלנות לשעת חזרתכם הביתה.

נסו כבר עכשיו, בימי החופשה האחרונים, להרגילו להישאר יותר זמן לבד על מנת שיסתגל בהדרגה לשהות ממושכת בלעדית. אם כלבכם בילה את רוב יומו אתכם, אם בבית אם בחוץ, התחילו להשאיר אותו לבדו למשך מספר שעות, ומיום ליום הגדילו את משך הישארותו לבד. כדאי ורצוי לעייף אותו ולפרוק לו אנרגיה בטיול ממושך לפני שאתם משאירים אותו לבד וכמובן להשאיר לו תעסוקה בצורת צעצועי האכלה ולעיסה (קונג, עצמות וכו').

ארוחות מסודרות: ייתכן שכלבכם אכל פחות בגלל חום הקיץ ואף השיל קצת ממשקלו. זה הזמן להגדיל בהדרגתיות את כמות מזונו ולהחזירו ללו"ז ארוחות מסודר. מצד שני – אם כלבכם זכה לאספקה אינטנסיבית של חטיפים במהלך חופשת הקיץ ואף הוסיף למשקלו זה הזמן להכניסו למשטר מבוקר של דיאטה.

אימון ותרגול: אל תזניחו את זמן התרגול עם כלבכם. תרגול נחוץ לשמירה על שגרה בריאה, רגועה ושמחה עבורו ועבורכם. הגדירו מראש זמן בלו"ז היומיומי שלכם לאימון ולמשחק עם כלבכם.

שימור סוציאליזציה: סביר שבמהלך החופשה פגש כלבכם מספר לא קטן של אנשים, כלבים ובעלי חיים (כאלו המוכרים לו או חדשים). נסו לדאוג לכך שעם חזרתכם לשגרה ימשיך כלבכם לפגוש את כל אלה באופן קבוע ובצורה חיובית. סוציאליזציה וחשיפה טובה צריכות ללוות את הכלב לאורך כל

חייו. אל תוותרו גם על טיולים ארוכים; מעבר לכך שהם פורקים אנרגיה ומסייעים לשמירה על בריאותו (ובריאותכם), הם גם הזדמנות נהדרת לחשוף אותו לסביבה ולגירויים השונים.

דוג ווקר: אם אתם עובדים שעות ארוכות אל תהססו להשתמש בשירותיו של דוג ווקר בעל ניסיון והמלצות שיארח חברה לכלבכם ויוציא אותו לחילוץ עצמות ולעשיית צרכים.

באופן כללי, כלבים הם יצורים סתגלניים מאוד, ורובם יחזרו במהרה ובצורה טובה לשגרה היומיומית. ובכל זאת – כמו שאנחנו, בני האדם, מעדיפים ששינויים יקרו בצורה הדרגתית, כך כלבינו – יקל עליהם אם נסייע להם ונהפוך את החזרה לשגרה לתהליך נעים וקל.
בהצלחה לכולנו!

פינת השולחנות

בשבועות האחרונים יש מקום משחק חדש ומעניין לילדים הקטנים של דגניה. יזמה ברוכה ברחבת חדר האוכל ושמה: פינת השולחנות. השלט מבקש שנשחק יפה ונשמור על השולחנות.

אינני יודע של מי היה הרעיון הנפלא הזה, אבל אשמח להודות לו מקרב לב בהזדמנות זו. הילדים משחקים בשולחנות השונים, זוחלים/הולכים בין שולחן לשולחן, כאשר בכל שולחן יש משחקים טיפה שונים. בשולחן אחד אפילו יש כפתורים צבעוניים שאם לוחצים עליהם נשמעת מוזיקה שמחה.

בקיצור – יופי של יזמה!

תודה רבה בשם כל ההורים והילדים שנהנים מפינת השולחנות.
יישר כוח.

כינר, אורנה ורותם

תודה, כינר ואורנה, על המילים החמות. אנחנו שמחות לראות ילדים קטנים וגדולים משחקים ונהנים מהשולחנות. כיף שהפינה פעילה ובמיוחד שהיא נשמרת ושהשולחנות עדיין מחוברים לעמודים. בהזדמנות זו נציין שאפשר להביא עוד שולחנות פעילות שאינם בשימוש או משחקי פעילות שאפשר להצמיד לעמודים. נשמח להרחיב את הפינה הפעילה. המשיכו ליהנות,

ואלרי והדר

דגניה ובנותיה. הבת ה-24. וְוִיָּקִים, "עריקים" מצבא אַנְדֶרְס

/ אשר גלעד

השנה 1943. מלחמת העולם השנייה. השואה. 200 ימי חרדה שעברו על "היישוב" כשצבא רומל איים לכבוש את מצרים ואת ארץ ישראל. רק בפברואר 1943 הסתיים הקרב הגורלי במדבר המערבי, כשהצבא הגרמני הובס בידי הצבא הבריטי. חברי דגניה רבים התגייסו לצבא הבריטי ולפלמ"ח. דגניה, כמו יישובים אחרים, קלטה למעלה ממאה בני נוער ומבוגרים לזמן בלתי מוגדר. בזמן זה הגיע לארץ מרוסיה הצבא הפולני של הגנרל אנדרס בדרכו למצרים. כ-3,000 חיילים יהודים ערקו בלילות מהצבא הזה בעזרת ארגון "ההגנה". הם נשארו בארץ ונקלטו במושבים ובקיבוצים. כ-10 מהם נקלטו בדגניה. המשטרה הבריטית עשתה מאמץ על מנת לתפוס אותם, ולשם חשאיות קראו להם ברחבי הארץ וְוִיָּקִים, כלומר אנשי האות וו, הלקוחה מהמילה וְוִיָּרַח. צפורה ברקוביץ', האחראית בדגניה על "ההספקה", ציידה אותם בבגדי עבודה, וצריף הדייגים היה מקום הלינה הזמני שלהם. למחרת בבוקר הם יצאו לעבוד באיסוף זבל יבש ברפתות ובחצרות ליד הרפת. הזבל היה חשוב לזיבול מטעי הבננות והפרדסים. אנחנו, ילדי ביה"ס, שוחררנו מהלימודים, וסדרן העבודה שלח אותנו לאותה עבודה. תנחום צייד כל אחד מאתנו באת וקלשון, ואנחנו, בני דגניה, הדרכנו אותם איך למלא את הזבל בשקים גדולים. מי היינו? תוליק תנפילוב, מוטיק פיון, מוטיק ליס, דניאל שיפריס, תניק קיפניס ואני אשר גלעד. איך נדברנו אתם? הם דיברו פולנית וידיש והיו מלאי הומור, ואנחנו דיברנו רק עברית, אבל ככל שעבר הזמן הם הבינו את העברית שלנו. לאחר כחודש ימים לימדנו אותם את התקוה "כל עוד בלבב", והם לימדו אותנו את ההמנון הפולני "יִשְׁטֶשֶׁה פּוֹלְסְקָה נְיִי זְגִינֹוֹה" (פולין לעולם לא תיפול). היה להם הומור מקאברי של מי שיודע ממה הוא ניצל. רובם השאירו בפולין נשים וילדים שנספו בשואה.

חבורה עליזה: הם היו חבורה שמחה ומיוחדת שמשכה את תשומת הלב של כולם. חברי דגניה המבוגרים, שלא התאוששו מהסכנה הגרמנית מכיוון מצרים ומהדיעות על השואה, היו מופתעים מהחבורה העליזה שבאה "משם". לנו, צעירי יישוב קטן, הם היו כמשב רוח רענן. אמנם המשטרה הבריטית חיפשה ביישובים עריקים, אבל הם לא התרשמו והיו מתאספים ערב ערב בחדר האוכל הישן, היום הארכיון, שרים ומנגנים. אנחנו היינו צובאים על חלונות האולם, והרגשנו את רוחות העולם הגדול שפולשות למרחב הקיבוצי הערכי והסגור, שאינן לרוחם של חיותה, תנחום, מרדכי וינר, מרים ברץ ועוד. הג'אז הרים ראש.

אביבה ריקליס והמדרון החלקלק: אחותו של משולם עבדה שנה כמתנדבת בדגניה והייתה יושבת אתנו שעות ליד הרדיו, "מקלקלת אותנו" ומשמיעה מוזיקה לריקודים סלוניים.

מגורים בעלית הגג: בקיץ חלק מהם גר זמנית אתנו, ילדי הבית, בעלייה שעל שתי הקומות בבית הגדול. היה שם קריר, והיה מקום לכ-20 מיטות. ערב אחד מוטיק הביא לעלייה את שרונה.

שרונה איירון (אהרון): אבא שלה מייג'ור איירון היה חבר של יוסף פיין, והיא באה לדגניה לחופש ונשארה ללון בינינו במשך שבוע ימים. הייתה מתולתלת ונאה, ובשבילנו הייתה הנערה מהחלומות. כן, כן. שרונה אהרון, שהייתה זמרת בשנות ה-50 ואמו של דיוויד ברוזה. לאחר מלחמת ששת הימים היה אבא שלה בין מקימי היישוב נווה שלום, כפר שיתופי ליהודים וערבים באזור מנזר לטרון.

המגפיים של אהרון גרינבאום: גם הוא גר קיץ אחד אתנו בעליית הגג. אהרון, יוצא גרמניה, היה גבוה, נאה. בוקר בוקר היה הולך להשקות את מטעי הבננות. באחת השבתות קרא לי מוטיק פיין ושאל בחיוך: "למה לא נשקה את המגפיים שלו?" וכך היה. למחרת, יום ראשון, בארוחת הערב בסוכה הגדולה, קראה רבקה פקר למוטיק ולי ושאלה בכעס: "ילדים, שפכתם משהו למגפיים של אהרון? השתגעתם? זה לא מים. רוצו וקחו את המגפיים לניקוי וייבוש, ולהבא תקבלו עונש". כמובן שייבשנו את המגפיים ושמחנו שלא נענשנו. לאחר שנה עזב אהרון את דגניה, עבר לכפר שמריהו והתעשר שם. לפני שבועות אחדים הופיע שמו במודעת אבל בעיתון ונרשם גם מספר הטלפון למנחמים. התקשרתי יותר מפעם, ולא הייתה תשובה.

הווניקים או העריקים: מה זכור לנו? מי עזב? לאן נעלם? ומי נשאר בדגניה?

יהודה ורדי: עזב את הצבא הפולני במחנה קסטינה. הגיע למושב באר טוביה. ביקש מקלט בבית משפחת גבֵּזָה, ונשאר שם זמן מה. האיכר היה האח של חיותה. הבת חוה למדה בדגניה בכיתות ד'-ח', והאח שייקה היה חבר בהכשרת שפייה שהייתה בדגניה והקימה את קיבוץ גזר. יהודה ידע עברית, והמשפחה הציעה לו לעבור לדגניה. ואכן, הוא הגיע לאחר החבורה הראשונה. היה לו חוש הומור, והוא התחבר עם צעירי דגניה בקלות. עבד בענף הירקות ובמאפייה. גר בבית הגדול, ואחר כך גר אתי בחדר כשנתיים.

פייבל הכנר: היה "המנהיג". דיבר במהירות פולנית ורשאית. התייחס לעבודה בלגלוג קל, אבל היה כנר בחסד. בייחוד ניגן נפלא את הצ'רדש המפורסם של מונטי. לאחר חודשיים עבר לתל אביב והצטרף לתזמורת הריקודים שניגנה ב"קפה גינתי", על שפת הים.

יאשה: היו לו פנים סלביות, ושערותיו הבלונדיות הבהיקו מבריליינטיין. גבר שבגברים. מובן שהבנות הגדולות התעניינו בו במיוחד. תוליק תנפילוב סיפר שיאשה עזב את דגניה והיה מקרין סרטים באחד מבתי הקולנוע בתל אביב.

אלכסנדר: היה ענק עם זרועות עבות וחזקות ושיני זהב בפיו. הצטיין בקציר תלתן ואספסת לפרות. היה מעמיס בתקופת הקציר בידי החזקות חבילות קש שיצאו מהמכבש על עגלות ענק ומביא אותן לגורן. פורק ומסדר גורן לדוגמה. עבר למרכז הארץ, ועבד בסולל בונה.

יקוב: היה חייט מעולה, והצטרף לצוות התופרות ב"הספקה". דיבר פולנית קלסית, והיה מנשק את ידי הנשים המזדמנות כמו בוורשה. עזב את דגניה, ועבד בחיפה כחייט אומן.

דוד הקטן: התיידד עם אלמנה אם לבת קטנה שיוסף ברץ, מנהל הוועד למען החייל, הביא מתל אביב. דוד דיבר פולנית בניב ורשאי. בסוף המלחמה הם התחתנו ועזבו לתל אביב.

נחום: התקבל כחבר בדגניה, עבד במספוא, והיה קוצר אספסת מצטיין. דיבר עברית רהוטה עוד מהבית. השמועה אומרת שבמלחמת השחרור, בהגנה על דגניה, הצטיין כצלף ולחם בגבורה. אחרי המלחמה עזב, ולא נודעו עקבותיו.

מרדכי קרנר: נמוך, קירח, עיניו בולטות, ממושקף, ואצבעות ידיו נפוחות כנקניקיות. מלכה תנפילוב זוכרת ששמעה מפיו שעובי האצבעות נגרם כי הגרמנים עינו אותו לאחר שפלשו לפולין. ערב אחד, כשהחבר'ה הווניקים התכנסו בחדר האוכל הישן לנגן, לשיר ולעשות שמח, הגיע מרדכי כשעל כתפיו תלוי אקורדיון לבן גדול עם 120 כפתורי ליווי מתוצרת סְקָאנְדְּלִי. הוא הצטרף לפייבל הכנר, ושניהם ניגנו נפלא מוזיקה מכל הסוגים. מעולם לא שמעתי נגינת אקורדיון כל כך נקייה ומדויקת כמו שהפיקו אצבעותיו של מרדכי. הפעם כבר ישבנו, "הנוער המקומי", ליד הווניקים, על הספסלים בחדר האוכל הישן. נו, ברור. זו הייתה אחוות העובדים בזבל. דיברנו בעברית. צחקנו בעברית. לאחר זמן מה התחתן מרדכי עם צביה בובר מקבוצת הגורדוואים ונשאר בדגניה.

תזמורת האקורדיונים של שוטף הכלים: מרדכי לא יצא לעבוד בשדה. לעומת זאת היה שוטף כלים קבוע במטבח. כך שמר על אצבעותיו. ערב אחד קרא ליוסל'ה פיגטנר ולי לבוא עם האקורדיונים לנגן א'. כשהגענו הוא ניגן לפנינו באקורדיון שלו ארבע יצירות מוזיקליות, וכשסיים אמר: "אם תעבדו קשה ונעשה חזרות תהיה לנו תזמורת אקורדיונים טובה, ונצא לסיבוב הופעות בסביבה". היו לנו שתי חזרות בערבי השבוע בגן א'. ואוי לנו אם לא באנו מוכנים לשיעור. מספר צעירים עמדו תמיד בחוץ והקשיבו לשיעור/חזרה שלנו. מלכה תנפילוב וחווה פיגטנר היו הבנות המתמידות ביותר ליד חלונות הגן. החזרות היו מייגעות. כשטעינו מרדכי היה צועק בפולנית: **פֶּשֶׁסְטַאי גְרָאצ' (הפְּסִיקוּ לְנִגֵּן)**. הוא ניגן את הנושא המרכזי בדיוקנות ויופי, ואנחנו ניגנו את הליווי. לאחר כחצי שנה הייתה התזמורת מוכנה.

ההופעה הראשונה הייתה בחדר האוכל בדגניה, במסיבת השבת. מרדכי עמד נרגש והודיע: "נופיע בארבעה קטעים. לָה טראוויאטה מאת ורדי, המשורר והאיכר מאת סוֹפֶה, קאוואלֶרְיָה קָלָה מאת מֶסְקָאנִי ואורפיאוס בעולם התחתון מאת גלוק. הנגינה ארכה כחצי שעה, והיה נחמד. כשסיימנו מחאו החברים כפיים.

ההופעה השנייה הייתה בקיבוץ אלומות. שמעון פרס הזמין אותנו לנגן בפתחת הוועידה של הנוער העובד. בשעות הערב הופענו מול 500 צירי הוועידה על רקע הכנרת. תפאורה מושלמת. **ההופעה השלישית** הייתה ביישוב נהריים, יישוב פסטורלי שבו כל משפחה גרה בבית בודד. בעינינו זה היה חלום. הגענו לשם ב-30.11.1947, יום לאחר החלטת האומות המאוחדות, והופענו בפני משפחות פועלי מפעל החשמל ליד האגם הגדול, קרוב לארמון הלבן של רוטנברג. ההופעה הייתה מוצלחת. לאחר 4 חודשים פונה היישוב, עם ראשיתה של מלחמת השחרור. **והתזמורת?** יוסלה פיגטנר התעוורר בעין אחת לאחר שנפגע מאבן שזרק אחד הילדים. הוא הסתגר רוב הזמן בבית, ולאחר זמן מה עזב את דגניה ועבר לחדרה.

ומרדכי קרנר וצביה? עזבו את דגניה לאחר מלחמת השחרור, והשתקעו בטירת הכרמל.

מנחם בגין חייל אנדרס: עם פרוץ מלחמת העולם השנייה עזב מנחם בגין, שהיה "נציב בית"ר" בפולין, את ורשה ועבר לוויילנה ומשם לרוסיה. התגייס לצבא אנדרס, שיצא מרוסיה בדרכו למצרים, הגיע לארץ, וחנה כאן. 3,000 חיילים יהודים ערקו מצבא אנדרס, אבל בגין הודיע: "אני איש ההדר של ז'בוטינסקי, ואני לא אערוק". אחרי משא ומתן עם המפקדים הוא שוחרר מהצבא, לאחר שהסכים לטוס לארה"ב ולגייס כסף לצבא אנדרס. כשחזר היה למנהיג האצ"ל.

תפקידו של מנהיג? יש טוענים שבגין, מנהיג בית"ר, היה צריך להישאר בוורשה עם אנשי תנועתו כמו מרדכי אנילביץ' מהשומר הצעיר או אנטק צוקרמן מהקיבוץ המאוחד וכמו מנהיגי תנועת גורדוניה, מנהיגי הנוער הציוני ומנהיגי הבונד המקומיים. הם נשארו בוורשה ולחמו במרד גטו ורשה בתקופת השואה, וחלקם נהרגו בקרבות.

בגין, בעל המודעות העמוקה לשואה, וכמוהו גם תנועת החירות או הליכוד, לא תיעדו את מרד גטו ורשה, ובראשו הארגון אצ"י, ארגון צבאי יהודי. מדוע? כי לא רצו להדגיש את העובדה שבגין עזב את ורשה ולא חזר להנהיג את המחותרת. רק ב-2013 החל משה ארנס לברר ולפרסם עניין חשוב שקרה לפני 73 שנה והוא: **חלקו של הרביזיוניזם בשואה.**

יהודה ורדי: לאחר מלחמת העצמאות, אמר לי יהודה, שגר אתי בחדר: "אני עומד לנסוע לפולין לחפש ולבדוק אם אשתי ובני עדיין בחיים. לאחר חודשים מספר חזר לארץ, לדגניה. הוא הקים עם הדסה בוסל משפחה יפה וענפה. שנים רבות עסק בהנהלת חשבונות. היה מוכר בעמק הירדן כחבר בעל הומור וכגזבר שידע לקשור קשרים עם אנשים ומוסדות פיננסיים.

בנינו קוצרים תהילת צולמ

מורן פלמוני זכה בתחרות לתכנון אחוזת רומן אברמוביץ בנווה צדק

רחוב של איש אחד הוא כעת גם פרויקט של אדריכל אחד: משרדו של האדריכל מורן פלמוני נבחר לתכנן את אחוזתו של איל ההון הרוסי רומן אברמוביץ בנווה צדק בתל אביב.

מורן זכה בתחרות חשאית שבה התמודדו כתריסר משרדים מקומיים כשהוא מקדים אדריכלים ידועי שם ורבי מעש בפרויקטים ארציים.

כל הכבוד!

את הכתבה המלאה אפשר למצוא באתר ynet.

ברוכים הבאים למשפחת פוקס

מי אנחנו:

אימא:

נעה, בת 34, מתחילה השנה לעבוד בבית החינוך. לפני המעבר עבדתי בבית ספר תיכון לנוער בסיכון כמורה להיסטוריה ומחנכת כיתה.

שיחקתי הרבה שנים כדורעף גם פה בעמק וגם במרכז.

אבא:

מוטי בן 34, עובד ברפאל בשלושת החודשים האחרונים. לפני זה עבד בחברת AVG.

שחקן כדור מים. זכה עם אסא ת"א השנה בדאבל (גביע ואלופות).

ילדים:

דן יחוגג שנתיים ממש עוד כמה ימים ומאוד אוהב טיולים לרפת... בעיקר עם סבא נבות.

נקלט לגנון "רימון" וממש מהר הרגיש חלק מכל החבורה, ועכשיו עובר אתם ל"ברקן".

ננצל את ההזדמנות לומר תודה לשירי, הגר וכל הצוות, שעזרו לקליטה המהירה והקלה של דן.

בעלי חיים: אין.

קצת עלינו:

איך הכרתם: חבר משותף הכיר ביננו.

מתי הגעתם לדגניה: הגענו לדגניה בתחילת החופש הגדול (תחילת יולי). גרנו בשלוש וחצי השנים

האחרונות בהרצליה, אחרי כמה שנים בתל אביב.

איך החלטתם על מגורים בדגניה: ידענו שאנחנו רוצים לעבור צפונה, להתקרב למשפחות ולהעניק

לדן את הכיף של לגדול ליד סבא וסבתא ובסביבה כפרית, ירוקה ורגועה יותר.

מה אתם אוהבים בקיבוץ: את השטחים הפתוחים, את הרוגע, השקט, הקרבה למשפחה ואת זה שלדן

כיף חיים פה.

אם לסבתא היו גלגלים...

אם היה לכם מספיק זמן... היינו מבליים יותר ביחד.

אם היו לכם מיליון שקל... היינו נעזרים בהם כדי לבנות בית בעתיד.

אם היה לכם כרטיס טיסה פתוח... היינו טסים לטיול מחוץ לחוף בארה"ב.
אם היה לכם יום חופשי... שנינו לא עובדים ביום שישי, והוא מנוצל בדרך כלל לזמן איכות ביחד ולסידורים.

עיסוקים משותפים:

באיזו תכנית טלוויזיה אתם צופים יחד: יש המון... משחקי הכס, ויקינגים, The night of ועוד...
מאכל אהוב: פיצות, פסטות, מאכלים אסיאתיים...
איזו מוזיקה מתנגנת באוטו: לרוב הרדיו והדיסק של דן "פרפר נחמד".
מקום שאוהבים לנסוע אליו: תל אביב.

מה עדיף?

לרחוץ בירדן או בברכה? בברכה.
לשחק בבית או בחוץ? בחוץ, כמה שרק אפשר... בשביל זה עברנו לפה.
חורף או קיץ? חורף.
ארטיק באלונית או גלידה בצומת? ארטיק באלונית.
לנסוע באוטו או לטייל ברגל? באופניים.
כדורגל או כדורסל? כדורגל לראות, כדורסל לשחק.

ועוד משפחה, קצת פחות מוכרת, שהגיעה לדגניה לאחרונה היא משפחת הראל.

בני המשפחה:

ההורים **איתי ודורלי**.

אידור – בן 8, עולה לכיתה ג'.

עירד – עוד מעט בן 6, עולה לכיתה א'.

עיים – בן שנתיים, יהיה בגן ברקן.

המשפחה מתגוררת בדירת אפרתי שמעל יובל ומלכה שיאון.

נאחל להם קליטה מהירה בדגניה.

לבנות "נשים עושות שלום" – השלום

נשים עושות שלום היא תנועה בלתי מפלגתית רחבה וצומחת של אלפי – ואולי כבר רבבת – נשים וגברים הפועלים במרחב הציבורי והפוליטי. חברות/ים בתנועה בעלי דעות פוליטיות שונות: יהודיות וערביות, חילוניים ודתיים, ימין ושמאל מכל רחבי הארץ העוסקים בדו קיום כאן ובקשר בין שני העמים. כולם קוראים להציב במרכז השיח הציבורי ובלב הפעילות המדינית את מימושו של פתרון לא אלים, מכבד ומוסכם של הסכסוך בין הישראלים והפלסטינאים. התנועה קמה בעקבות מבצע "צוק איתן" וחרטה על דגלה "לא עוד מלחמה" וכאמור משא ומתן מדיני בכל דרך.

לפניכן דיווח קצר על הפעילות באזור עמק הירדן וסביבותיה:

א. נערך מפגש בסכנין עם ישראלית ופלסטינאית שכולות ביזמת נשות גליל עליון בשתתפות תשע בנות מכוחותינו. מעניין ומרגש.

ב. ממשיכות לנסות להפיץ את הסרט על נשות ליבריה. זהו סרט בן שעה שבו מוצגים מסע ופתרון שהובילו נשים בליבריה בזמן משבר במדינה טוטליטרית וצלחו זאת. תמר גל-שראי לקחה על עצמה להנחות אותו, ויש בידינו כמה נציגות יישובים המתכננות לארח בספטמבר את הפגישה הזו. עדיין חסרות נציגות מקיבוצים ויישובים נוספים.

אנו רואות בסרט ובשיח סביבו מנוף להתחברות לנושא ולתנועה שלנו.

מי שמעוניינת להצטרף כנציגת יישוב – תפנה נא לתמר מדגניה א' 0523749202. כיום רשומים: תל קציר, כפר חרוב ומנחמיה, ובקנה גינוסר וגשר. מפגשים התקיימו עד היום בדגניה ב' ובדגניה א' בהדרכת אורה האמר, ולה התודות. ניתן לארח את המפגש גם בבתי פרטיים ועל ידי אנשים פרטיים. הסרט מופץ בכל הארץ.

ג. צעדת התקווה תתקיים בירושלים ב-19.10.16, חול המועד סוכות. צעדה זו היא שיא של יציאה מכל קצוות הארץ. בסופה נתייצב בגדול מול בית ראש המשלה ונציג לו את העצומה ובה דרישתנו ליצירת תהליך שבסופו הסכם מדיני. כדי לחתום על העצומה ולהשתתף בצעדה יש להיכנס לאתר של נשים עושות שלום ולהירשם. במקביל רצוי להירשם אצלנו כדי שאם תהיה הסעה או נסיעה משותפת כלשהי נוכל לדעת ולתכנן. תוכלו להירשם אצל מרגו – 0528310744. באתר מופיעה הידיעה היכן מתחילים לצעוד בראשית אוקטובר בגליל העליון, למי שמעוניינת.

ד. שואלות אותנו במה אפשר להתנדב? מה המשמעות? לפקוד חברות וחברים נוספים, לארגן הקרנת סרט ושיח עליו, להירשם באתר ובקבוצת עמק הירדן, להצטרף לפעילות. הפנינו אי השלום שתוכנן להתקיים באזורנו בסימן שיתוף פעולה לא יצא כנראה אל הפועל מסיבות ביטחוניות, אך אם יתקיים אירוע כלשהו – תוזמנו להשתתף ולעזור. עמידה בכיכרות ובצמתים מחכה להחלטה, ויש התלבטות בשל החום, אך כמובן שאם היא תצא לפועל בסתיו נזדקק לכל אחת מכן.

ה. נוסף על כך – כל אחת יכולה לקחת יזמה" לארגן קבוצה ולעמוד בצומת לחלוקה. כדי לקבל חומר תוכלנה לפנות אלינו; ליזום מפגשים של דו קיום בכפרים, עם חברים. בקרוב נבדוק קשר עם כפר ערבי באזור למפגש היכרות ושיח ואולי הקרנת הסרט; וכל קשר דומה – יבורך. דוגמה נוספת: קיימת קבוצת טלאים (יצירה אמנותית) שחברותיה מפיקות יחד כרזה גדולה לצעדה. קבוצת פלסטינאיות רוקמות על נעליים את סמל השלום, מפיצות ומוכרות כתרומה.

תודה מקרב לב, ובמהרה בוא יבוא השלום!

הצוות:

סמדי מלמד – 0502130200, מרכזת

סיגל רוטמן – 0547731869

תמר גל-שראי – 0523749202

שרה אנקורי – 0523749164

מרגו ורדי – 0528310744

למירב וארנון

לבירה

לאחים, לדודים

ולכל המשפחה

מזל טוב להולדת

הבן והנכד

לשקד ויעל

לרוני ויותם

ולכל המשפחה

ברכות חמות להולדת

אלון

לנגה ואבישי

לנעמה ואריק

ולכל המשפחה הענפה

ברכות חמות להולדת

אביגיל

לטליה

עם גיוסך לצה"ל

ברכות הצלחה בכל אשר תפני

להלן כתבה של שכננו ממעגן עלי קדם שהתפרסמה לאחר מותו של המלחין נחום הימן.

“לאן נושבת הרוח”

עוד אחד מדור הנפילים של הזמר העברי הלך מאתנו. עלי קדם, אקורדיוניסט פעיל, נפרד מנחום הימן ז”ל – אבל לא משיריו

יש לי זיכרון מלפני כמה עשרות שנים. אירוע (יובל? עצרת?) שנערך, כמדומני, באתר פתוח אי שם בעמק יזרעאל. על הבמה היו חברי “חמישיית גלבווע”, אחד מההרכבים הכי מזוהים עם נחום “נחצ’ה” הימן. הגעתי כמה דקות לפני תחילת ההופעה, ועוד היו עסוקים ב”בלאנס”. הימן, שלא סמך כנראה על מקצועני הסאונד, התרוצץ בין השורה האחרונה של הכיסאות – שם הקשיב לנגינה של כל אחד מהכלים בנפרד דרך מערכת ההגברה – לבין עמדת הסאונד ליד הבמה, שלהם הוא צעק הוראות להגביר או להנמיך את העצמה.

אם להזדקק לשיח השבטים ששולט היום בציבוריות הישראלית, הימן היה הכי אליטה אשכנזית. לא רק שמו וחזותו – הוא היה יכול לכבב בלי בעיה בסרט על יהודי מזרח אירופה – אלא גם ובעיקר הביוגרפיה שלו ומאות הלחנים שכתב. השם שכולם הרשו לעצמם לקרוא לו בו, “נחצ’ה”, שידר פמיליאריות פלמ”חאית. אף שאת רוב חייו לא חי בקיבוץ, הוא זוהה באופן מובהק עם התנועה הקיבוצית. התחנך בקיבוצים (כפר המכבי, נען), ולמד מוזיקה ממי שעיצבו את הזמר ואת החג העברי והקיבוצי – דוד זהבי (נען) ומתתיהו שלם (רמת יוחנן). שני הגופים הראשונים שאתם עבד ושפרסמו את שמו היו הגבעטרון וחמישיית גלבווע שהקים. רבים משיריו הידועים נכתבו למילים של משוררים חברי קיבוץ, בראשם כמובן נתן יונתן (“חופים”, “אניטה וחואן”) ורחל שפירא (“כמו צמח בר”) וגם – למי שזוכר – זאב חבצלת. גם הכלי שניגן בו – אקורדיון – מזוהה עם הקיבוץ, הפלמ”ח והשירים הרוסיים שרווחו בהתיישבות ובתנועות הנוער.

השיר הראשון שלו שלמדתי לנגן היה “ניצנים נראו בארץ”, שהיה בקיבוצי חלק ממסכת חג הפסח, שלה העניקו כזכור בקיבוצים “טוויסט” אביבי. כבר בשיר זה – מיצירותיו המוקדמות – ניכר תחכום הרמוני שילך וישתבח עם השנים. אבל חשוב יותר – התחבאה שם בין הבתים מלודיית ביניים, עם סולו של חליל צד, וריאציה על הלחן המקורי שהיוותה בעצם שיר יפהפה בפני עצמו. בטכניקה זו הוא השתמש גם בשיר נוסף מאותה תקופה – “לאן נושבת הרוח”. הרושם שנוצר הוא שלצד המלודיה, שמשרתת את הטקסט, המלחין מוסיף קטע ללא מילים שהופך לחלק בלתי נפרד מהשיר ומחייב אותנו, הנגנים המלווים, לנגן אותו במדויק כמו במקור.

השירים של הימן מוכרים ואהובים, אבל בערבי שירה בציבור תשמעו אותם הרבה פחות מ – למשל – שיריה של בת דורו נעמי שמר (היימן, יליד שנת 1934, היה צעיר ממנה בארבע שנים). הסיבה היא שלא כל שיר מתאים ל”שירת רבים”. השירים שכתב היו כל דבר חוץ מפשוטים ופשטניים. הלחנים

שלו מורכבים, מאתגרים, עם מעברים בלתי צפויים והרמוניות מפתיעות. לא במקרה מצאו את מקומם דווקא ברפרטואר של חבורות זמר רבות, כשהמעבדים משכילים לצבוע מחדש את יצירותיו. כשמסכמים את פועלו המוזיקלי של היימן שמורה הבכורה לשירים שהלחין, אבל לא פחות חשובה הייתה היזמה שלו לשימור הזמר העברי בראשיתו ושירי תנועות הנוער. הודות ל"שיגעון" שלו, שהקדים את זמנו, ניצלו מתהום השכחה עשרות רבות של שירים שהיו פופולריים בדורות של הורינו וסבינו ונותרו רק כזיכרון עמום.

רבים כתבו שמצבו הכלכלי בשנים האחרונות היה בבחינת "חרפה". איך יתכן, שאלו, שחתן פרס ישראל לא יצליח לגמור את החודש. אני שואל את עצמי מדוע דווקא אמנים שלא הצליחו כלכלית – ויש רבים כאלה – זוכים ליותר רחמים ולתרעומת על כך ש"המדינה לא דואגת להם". מה עם כל היתר ש"נפל". מה עם כל המסכנים שאנו רואים על המרקע מדי מספר חודשים, כשעומדים לסגור להם את המפעל או לחסל את הענף שלהם על ידי יבוא ("להורדת יוקר המחייה") מתחרה? כנראה שקל יותר להזדהות עם הסלבס. אנחנו חשים שיש משהו לא ראוי בכך שמי שכתב לנו שירים כל כך יפים יזדקק לרחמים ולתמיכה. אבל היימן כבר נמצא מעבר לכל זה. הבטחתי לעצמי שאצליח לסיים רשימה זו בלי להשתמש במילים "הפסקול של חיינו", אבל הנה קלישאה אחרת, כל כך נכונה – שיריו הנפלאים ימשיכו להיות אתנו: "שירים עד כאן... אבל לכם ולי עוד נשארו מילים...".

עלי קדם

הבהרה בנושא מחסן הסירות

מזה מספר חודשים יש דרישה להשכיר את המחסן שבתנובה. לכן פניתי ואני פונה שוב: מי שיש לו עניין אישי ומעשי לשוט בכלי השיט שנקנו על ידי דגניה יפנה אליי בכתב למייל או לטלפון. עקב בעיית בטיחות צד ג' לא יהיה הציוד בבעלות דגניה אלא בסיכום בין המשתתפים. מחסן תנובה יפונה בימים הקרובים. תודה,

יותם – yotampalmo@gmail.com , 0546998431

הפינה לילדים / כליל רוה

תשבץ חזרה ללימודים

4		3			2	1	
			6				5
		8		7			
			11		10		9
	14					13	12
17		16				15	
			19				18
					20		

מאוזן: 1. קוראים מתוכו את חומר הלימוד, 3. מעלים את הכתוב, 5. איש צעיר, 6. הילקוט מכביד עליו, 8. תירוץ להתחמק מהלימודים, 10. כותבים בו את שיעורי הבית, 12. סוחבים בו מחברות וספרים, 15. קיבוץ בעמק יזרעאל, 18. סיאסטה (ר"ת), 19. לא מלאכותי, 20. בחור גדול.

מאונך: 1. מפורסם, 2. תחתית לעכבר מחשב, 3. בודק את התמצאות התלמידים בחומר, 4. מכניסים לתוכו כלי כתיבה, 7. קבוצת אנשים שעובדת יחד, 9. מילת הכפלה, 10. קשה מאוד בבוקר יום לימודים, 11. משמש לניקוי הכיתה, 13. צבע הלוח, 14. מתפעל, 16. סוג של בד, 17. יבשה בלב ים, 18. כתוב על כריכת המחברת.

נר זיכרון

1919	ביולי	30	תרע"ט	אב	ג'	יוסף בוסל
1939	ביולי	17	תרצ"ט	אב	א'	אברהם (טורי) לנדאו
1952	באוגוסט	10	תשי"ב	אב	י"ט	אביהוא מנוח
1964	ביולי	16	תשכ"ד	אב	ז'	שפרה נול
1965	באוגוסט	8	תשכ"ה	אב	י'	יעקב יצחק עבאדי
1973	ביולי	30	תשל"ג	אב	א'	נחמה אגר-בקר
1990	ביולי	30	תש"ן	אב	ח'	שושנה בלקינד
1992	באוגוסט	17	תשנ"ב	אב	י"ח	מרים שיפריס-נסל
1993	באוגוסט	3	תשנ"ג	אב	ט"ז	שלמה שני (קרטסגורסקי)
1999	באוגוסט	6	תשנ"ט	אב	כ"ד	ללי שטיינברג-לוי
2004	באוגוסט	3	תשס"ד	אב	י"ז	יוחנן קליסקי
2012	באוגוסט	17	תשע"ב	אב	כ"ט	שי שושני

שבת פורים

עורכת ומדפיסה: תמר רוה

בצוות: הדר אשל